

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ І КРЕДИТУ

Фінансова стійкість підприємства, її оцінка та шляхи забезпечення

Кваліфікаційна робота
Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Виконала:

студентка 4 курсу групи 472
денної форми навчання
спеціальності 072 «Фінанси,
банківська справа та страхування»

Чебан Юлія Юріївна _____

Керівник:

доцент кафедри фінансів і кредиту, д.е.н.

Ткачук Ірина Ярославівна _____

*До захисту допущено на засіданні кафедри
протокол № __ від «__» травня 2024 р.*

Завідувач кафедри фінансів і кредиту

_____ проф. Нікіфоров П.О.

АНОТАЦІЯ

У дослідженні розглянуто фінансову стійкість підприємства на прикладі ТОВ «Сільпо Фуд».

Проведено аналіз комплексу показників фінансової стійкості цього підприємства, а також діагностику його фінансового стану. Визначено інтегральну оцінку фінансової стійкості ТОВ «Сільпо Фуд». Виявлено проблеми фінансового стану підприємства ТОВ «Сільпо Фуд» та запропоновано можливі шляхи їх вирішення для забезпечення та підвищення фінансової стійкості підприємства.

У процесі дослідження була розроблена концепція забезпечення фінансової стійкості підприємства, яка є основним науково-дослідницьким результатом роботи.

Ключові слова: фінансова стійкість підприємства, управління фінансовою стійкістю підприємства, забезпечення фінансової стійкості, фінансовий стан, фінансові ресурси.

ANNOTATION

The study examines the financial stability of the enterprise using the example of Silpo Food LLC. An analysis of the set of indicators of the financial stability of this enterprise was carried out, as well as a diagnosis of its financial condition. An integral assessment of the financial stability of "Silpo Food" LLC was determined. The problems of the financial state of the enterprise "Silpo Food" LLC were identified and possible ways to solve them were proposed to ensure and increase the financial stability of the enterprise.

In the process of research, the concept of ensuring the financial stability of the enterprise was developed, which is the main scientific and research result of the work.

Keywords: financial stability of the enterprise, management of the financial stability of the enterprise, ensuring financial stability, financial condition, financial resources.

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання чужих ідей, результатів і текстів наукових досліджень мають посилання на відповідне джерело.

_____ Ю.Ю. Чебан

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	7
1.1 Суть, функції і види фінансової стійкості підприємства.....	7
1.2 Методичні підходи оцінки фінансової стійкості підприємства.....	12
РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА	19
2.1 Аналіз фінансової стійкості підприємства «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.	19
2.2 Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД».....	25
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	31
3.1 Недоліки та шляхи вдосконалення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД»	31
3.2 Оптимізація управління дебіторською та кредиторською заборгованістю на прикладі ТОВ «Сільпо-Фуд».	34
3.3 Фінансове планування підприємства як основне забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД».	41
ВИСНОВКИ.....	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	49

ВСТУП

Актуальність теми. На початку епохи ринкових реформ стало очевидним, що успіх економічних суб'єктів тісно пов'язаний із здатністю до вигідного партнерства та спільних економічних інтересів, що корелює з фінансовою солідністю. Неспроможність підприємства забезпечити стабільність своїх фінансів знижує його привабливість для постачальників та інвесторів і створює ризик для втрати активів. У процесі глобалізації економіки основні зусилля підприємств спрямовані на підтримання та розвиток своїх конкурентних переваг. Забезпечення фінансової стабільності виступає критично важливим аспектом, що вимагає ретельного аналізу фінансового стану та особливої уваги до своєчасної оцінки ризиків неповернення кредитних засобів.

Зараз багато підприємств мають достатній ресурс для покриття поточних зобов'язань, але ситуація може швидко змінитися, підкреслюючи необхідність аналізу їхньої фінансової стійкості для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Ретельне вивчення кредитоспроможності включає аналіз як кількісних, так і якісних показників, що впливають на фінансове здоров'я підприємства.

Обмежені фінансові можливості можуть затримати розвиток виробництва та призвести до фінансових труднощів, що в кінцевому рахунку може вести до банкрутства. Стабільність є ключовим фактором, що впливає на загальні витрати та наявність резервів у підприємств. Значення та методи забезпечення фінансової стійкості висвітлені у працях багатьох відомих вчених. Проте, наукові підходи ще не були уніфіковані в чітку систему, що дозволила б розглядати фінансову стійкість у контексті внутрішніх і зовнішніх впливів.

Мета бакалаврської роботи – розкрити теоретичні основи, особливості фінансової стійкості підприємства та запропонувати шляхи покращення її забезпечення. Реалізація цієї мети передбачає вирішення наступних завдань:

- вивчити суть, функції і види фінансової стійкості підприємства;

- визначити методичні підходи до оцінки фінансової стійкості підприємства;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ "Сільпо-Фуд";
- провести діагностику фінансової ситуації ТОВ "Сільпо-Фуд";
- визначити недоліки та шляхи вдосконалення фінансової стійкості підприємства «Сільпо-ФУД»;
- знайти шляхи оптимізації управління дебіторською та кредиторською заборгованістю на прикладі ТОВ «Сільпо-Фуд»;
- розглянути фінансове планування підприємства як основне забезпечення фінансової стійкості підприємства «Сільпо-ФУД».

Об'єкт дослідження – фінансово-економічні взаємовідносини, які виникають в ході діяльності підприємства та впливають на його фінансову стійкість.

Предмет дослідження – фінансова стійкість підприємства, її оцінка і шляхи забезпечення.

Методи дослідження. В рамках бакалаврської роботи застосовано ряд методичних підходів: аналітичний, порівняльний, дедуктивний та індуктивний методи. Додатково використані засновані на стандартах методики для аналізу фінансових звітів, включаючи порівняльний аналіз, коефіцієнтний аналіз, а також методи узагальнення та структурного розгляду.

Теоретична та методологічна база дослідження спирається на праці як національних, так і міжнародних дослідників, які спеціалізуються на розробці стратегій товарного маркетингу. Використаний системний підхід до вивчення процесів і явищ дозволяє ґрунтовно аналізувати вивчену проблематику.

Структура роботи: кваліфікаційна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

Робота викладена на 52 сторінках друкованого тексту, з них 40 основного тексту.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Суть, функції і види фінансової стійкості підприємства

У контексті ринкової економіки фінансова стабільність є ключем до виживання будь-якого підприємства. Відомості про фінансовий стан компанії дозволяють оцінити її поточну ситуацію та майбутні перспективи, становлячи основу для аналізу її фінансової надійності. Саме фінансова стабільність відображає загальний фінансовий здоров'я підприємства. Завдяки доступності та ефективному використанню фінансових ресурсів підприємство може забезпечити стабільність у виробництві, продажах, розширенні продуктової лінійки і послуг, а також оновленні цих процесів [1].

Фінансова стійкість характеризується, передусім, балансом між власними та позиковими коштами, темпами накопичення капіталу, відношенням між короткостроковими та довгостроковими зобов'язаннями, а також забезпеченням оборотних активів власними ресурсами. Це визначає здатність компанії підтримувати свою діяльність, обслуговувати кредити та виробляти продукцію та послуги протягом тривалого періоду [2].

Ціллю оцінювання фінансової стійкості є у тому щоб визначити спроможності підприємства виконувати свої зобов'язання та зберігати контроль над активами в довгостроковій перспективі. Важливо вирішити наступні завдання:

- забезпечити об'єктивну оцінку фінансової стабільності підприємства;
- розробити плани управлінських дій для посилення фінансової безпеки;
- ідентифікувати внутрішні та зовнішні чинники, що впливають на фінансову стабільність компанії [3].

При аналізі фінансової стійкості компаній, слід відмітити, що у науковій літературі представлено декілька методологій визначення цього поняття. Різні дослідники акцентують увагу на різноманітних характеристиках фінансової стійкості. Існують два основних підходи до аналізу цього явища:

– перший підхід зосереджений на вузькому розумінні фінансової стабільності, акцентуючи на оптимальному балансі між типами активів (оборотними та необоротними) та джерелами їх фінансування (власні та залучені кошти);

– другий підхід визначає фінансову стійкість як широкий багатовимірний феномен, який охоплює різні аспекти діяльності організації, включаючи фінансові, економічні, організаційні, та техніко-технологічні складові [4].

Значення фінансової стійкості відіграє критичну роль для різних стейкхолдерів:

– для держави: забезпечення своєчасної та повної сплати податків та зборів;
– для позабюджетних фондів: гарантія своєчасного погашення внесків;
– для інвесторів: привабливість інвестицій та рівень інвестиційного ризику;
– для постачальників та підрядників: надійність у виконанні фінансових зобов'язань;

– для банків: дотримання кредитних угод;
– для власників: рентабельність та виплата дивідендів;
– для працівників: своєчасна виплата зарплати та створення нових робочих місць [5].

Такий аналіз демонструє, що фінансова стійкість є комплексним явищем, яке не може бути адекватно оцінене лише через кілька показників, але потребує всебічного розгляду.

Дослідники визначають фінансову стійкість як "стан фінансових активів компанії, їх алокацію та використання, що сприяють розвитку підприємства за рахунок збільшення прибутку і капіталу, зберігаючи при цьому ліквідність, кредитоспроможність, фінансову незалежність та інвестиційну привабливість при прийнятному рівні ризику". Основні показники фінансової стійкості підприємства включають [6]:

- постійне перевищення доходів над витратами;
- покриття запасів та витрат за рахунок наявних фінансових джерел;
- наявність достатніх фінансових ресурсів;

- достатність власних оборотних коштів;
- вільний рух грошових коштів та їх ефективне використання;
- безперебійний процес виробництва і продажу продукції.

Аналіз різноманітних думок авторів про суть поняття фінансової стійкості організацій дозволив сформулювати власне визначення цього терміна, специфічне для підприємств.

Можна стверджувати, що фінансова стійкість підприємства представляє собою набір показників його діяльності, що відображають здатність компанії вчасно виконувати свої фінансові зобов'язання перед постачальниками, що сприяє зростанню її прибутків та конкурентоспроможності, враховуючи інтереси суспільства та держави, незважаючи на економічні коливання. Найбільша фінансова стійкість досягається, коли підприємство має високий рівень ліквідності і фінансову незалежність, розвиваючись на основі власних коштів. Такі підприємства повинні мати достатньо фінансових ресурсів з гнучкою структурою, а також здатність залучати та виплачувати позики за необхідності. Низька фінансова стійкість може призвести до дефіциту коштів для розвитку, неплатоспроможності та банкрутства, тоді як надмірна стабільність може обмежити ефективність використання фінансових ресурсів[7]

В академічній літературі розрізняють кілька рівнів фінансової стійкості підприємства:

- абсолютна фінансова стійкість, яка є рідкісною на практиці, виникає, коли власний оборотний капітал повністю покриває потреби в запасах;
- стабільний фінансовий стан, досягається, коли запаси покриваються за рахунок оборотних коштів та довгострокових позик;
- нестабільний фінансовий стан, що характеризується залученням власних оборотних коштів, довгострокових та короткострокових позик для покриття запасів і витрат. Цей стан часто супроводжується низькою ліквідністю, періодичними проблемами з платоспроможністю та уповільненням оборотності активів, що вимагає залучення додаткових фінансових ресурсів;

– фінансова криза, при якій запаси та витрати не покриваються існуючими джерелами, і підприємство опиняється на межі банкрутства з хронічною простроченою заборгованістю, відновлення платоспроможності якого без реорганізації є неможливим[8]

Наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів, які можливі лише за умови стабільного та ефективного функціонування підприємства, є ключовим елементом фінансової стійкості. Проте досягнення цього не можливе без втручання та використання управлінських рішень.

В залежності від стадії економічного циклу національної економіки залежить вплив її на фінансову стійкість компаній. В умовах економічної нестабільності або кризи, як це спостерігається в Україні, часто виникає відставання продажів продукції від її виробництва. Це призводить до скорочення інвестицій у запаси та подальшого падіння продажів, що веде до зниження доходів і прибутків підприємств, а також до погіршення їх ліквідності та платоспроможності.

З огляду на глобалізацію економічного простору та зростаючу кількість загроз, таких як волатильність фінансових ринків і значні коливання цін на енергоресурси, забезпечення економічної безпеки та фінансової стійкості підприємства стає особливо актуальним. В таких умовах необхідно розробляти нові підходи до забезпечення економічної безпеки та стійкості розвитку компаній. Моніторинг показників економічної безпеки дозволяє ідентифікувати умови, за яких потенційні ризики можуть перетворитися на реальні загрози для фінансової стабільності підприємства. Ефективність протидії негативним зовнішнім впливам і загрозам безпосередньо залежить від фінансового здоров'я та стійкості компанії, оскільки для впровадження профілактичних чи компенсаційних заходів потрібні фінансові ресурси.

Фінансова стійкість підприємства відображає складну характеристику ефективності управління фінансовими ресурсами, що дозволяє підприємству стабільно розвиватися та забезпечувати свою фінансову безпеку. Це також відображення здатності підприємства вести основні та додаткові види діяльності

у середовищі підприємницьких ризиків та змінних умов бізнесу, спрямовані на підвищення добробуту власників, зміцнення конкурентоспроможності організації, враховуючи інтереси суспільства та держави [9].

Для досягнення фінансової стійкості підприємству необхідно дотримуватися кількох умов. Перш за все, основним показником фінансової стійкості є платоспроможність підприємства, що визначається його здатністю своєчасно виконувати зобов'язання, синхронізацією грошових потоків та рентабельністю його діяльності. Також критично важлива наявність достатніх фінансових ресурсів для підтримки поточної оперативної діяльності та подальшого розвитку.

Отже, фінансова стійкість та здатність до стабільного розвитку підприємства обумовлені наявністю ресурсів та ефективністю його діяльності. Виконання виробничих та фінансових планів позитивно впливає на фінансове здоров'я організації. Навпаки, спад виробництва та зменшення обсягів продажів підвищують собівартість продукції, знижують доходи та прибутки, що призводить до погіршення фінансового стану підприємства. Стабільність фінансового стану досягається через ефективне управління різноманітними факторами, які впливають на результати господарської діяльності.

Зовнішні фактори, такі як економічні умови, мають важливий вплив на фінансову стійкість підприємства. Коли економіка зазнає нестабільності, це відображається на ситуації в кожній окремій компанії. Водночас, вплив зовнішніх факторів залежить від внутрішнього стану підприємства, включаючи наявність ресурсів, якість управління, кваліфікацію персоналу, та соціальний клімат. Це визначає, наскільки успішно підприємство може протистояти зовнішнім кризам або ж загострювати їхній негативний вплив [10].

Зазвичай, нестабільний фінансовий стан підприємства виникає внаслідок комбінації внутрішніх та зовнішніх факторів. Однак, дослідження багатьох економістів підкреслюють, що основну роль відіграють внутрішні фактори, які не тільки мають значний вплив на фінансову стійкість, але й підсилюють вплив зовнішніх чинників. Фінансова стійкість та безпека підприємства визначаються

не тільки силою окремих факторів, але й їх взаємодією. Ризик, який виникає з цих взаємодій, визначає потенціал для загроз економічній безпеці. Ефективне управління підприємством вимагає ідентифікації таких умов та ситуацій, де потенційний ризик може перетворитися на реальну загрозу для фінансової стійкості та безпеки. Враховуючи, що під час проведення економічних операцій підприємства регулярно стикаються з різними ризиками, які можуть підірвати їх фінансову стійкість і загрожувати безпеці діяльності, важливою є оцінка та розробка матриці ризиків для кожного підприємства.

1.2 Методичні підходи оцінки фінансової стійкості підприємства.

В економіці не існує уніфікованого методу аналізу фінансової стійкості, тому ми розглянемо кілька підходів до оцінки фінансової стійкості ТОВ "Сільпо-Фуд" (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Методики аналізу фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД»

Підхід	Роз'яснення	Ключові показники
Підхід перший	Оцінює фінансову стійкість підприємства на основі його здатності задовольняти платоспроможний попит з ефективним використанням готівкових ресурсів.	Рентабельність Кредитоспроможність Ліквідність Платоспроможність
Підхід другий	Фокусується на аналізі не тільки обсягу, але і структури капіталу, розглядаючи його як інвестований у реальні та нематеріальні активи, що створюють основу для майбутньої діяльності та як гарантію для кредиторів.	Обсяг чистих активів Визначення обсягу власного капіталу
Підхід третій	Заснований на використанні кореляційно-регресивних моделей для аналізу фінансової стійкості як механізму захисту від ризиків.	Активне використання економетричних моделей факторних взаємозв'язків

Розгляд різних методик оцінки фінансової стійкості підкреслює її багатогранний характер, оскільки оцінка діяльності підприємства вимагає використання комплексу показників, які застосовуються в рамках кожного з розглянутих підходів [11].

Формування механізму для забезпечення фінансової стійкості ТОВ "Сільпо-Фуд" можна представити у вигляді послідовності взаємопов'язаних етапів :

1. Перший етап. Зрозуміти цілі об'єктів, суб'єктів управління
2. Другий етап. Виявити елементи об'єкта управління
3. Третій етап. Виявити методи впливу на чинники управління
4. Четвертий етап. Розробити стратегії забезпечення фінансової безпеки
5. П'ятий етап. Реалізувати стратегію в життя
6. Шостий етап. Здійснити моніторинг [12]

Отже, забезпечення фінансової стійкості підприємства ТОВ "Сільпо-Фуд" вимагає комплексного підходу до управління фінансами. Основні функції, які сприяють підтриманню фінансової стійкості, описані нижче [13] :

1. Планування: Забезпечення адекватного капітального руху відповідно до потреб виробництва. Особлива увага приділяється управлінню грошовими потоками і управлінню дебіторською заборгованістю в короткостроковій перспективі для оптимізації доступу до ресурсів.

2. Мотивація: Стимулювання персоналу, особливо у фінансових службах, для підвищення відповідальності та ефективності їх роботи.

3. Облік та аналіз: Систематичний облік фінансової інформації допомагає в аналізі і прогнозуванні фінансової стійкості, визначенні джерел резервів і структури капіталу.

4. Контроль: Перевірка виконання фінансових планів та моніторинг показників, що дозволяє коригувати діяльність у відповідності до фінансових цілей.

5. Моніторинг: Оцінка ефективності вжитих заходів для поліпшення чи підтримки фінансового становища підприємства [14]

Ці функції формують основу для наступних етапів в процесі забезпечення фінансової стійкості підприємства, що включають визначення цілей, виявлення елементів об'єкта управління, методів впливу, розробку стратегій та їх реалізацію.

Також ці функції, потрібні для того щоб підтримувати фінансову стійкість, впроваджуються у всіх аспектах діяльності підприємства. Раціональне управління фінансовою стійкістю дозволяє підприємству пристосуватися до змін у зовнішньому середовищі та забезпечити контроль над своєю фінансовою незалежністю від зовнішніх джерел фінансування. Важливість фінансової стійкості для економічної стратегії підприємства проявляється у наступному [15]:

- збільшення швидкості обороту оборотних коштів та їхнє звільнення;
- заощадження фінансових ресурсів завдяки збільшенню обсягів виробництва;
- зниження залежності від позикових коштів та підтримка фінансової незалежності;
- сприяння впровадженню інноваційних фінансових технологій;
- створення умов для раціонального використання фінансових ресурсів;
- структурні зміни у джерелах фінансування, що сприяють оптимізації капітальних витрат.

На вітчизняних підприємствах широко використовується аналіз фінансових коефіцієнтів як основний метод оцінки. Ця оцінка зазвичай базується на аналізі категорій показників, таких як фінансова стійкість, стан активів, ліквідність, платоспроможність, ділова активність та прибутковість. Важливо підкреслити, що класифікація цих коефіцієнтів і методика їх обчислення варіюються в залежності від нормативних документів різних міністерств і відомств, а також відрізняються у наукових працях, що призводить до відсутності уніфікованого підходу до оцінки фінансового стану підприємства.

Таблиця 1.2 містить огляд основних методичних підходів для оцінки фінансового стану підприємства та короткий опис кожного з них.

Таблиця 1.2

Методичні підходи оцінки фінансового стану ТОВ «Сільпо-ФУД»

Методи	Характеристика
1	2
Метод фінансових коефіцієнтів	Аналіз заснований на розрахунку показників, які оцінюють ліквідність, платоспроможність, рентабельність та інші фінансові аспекти підприємства. Варіативність розрахунку цих коефіцієнтів залежить від конкретної методології, прийнятої в нормативних документах або рекомендованої науковцями.
Оцінка за допомогою абсолютних показників	Використовується для оцінки конкретних аспектів фінансового стану, таких як прибутковість за допомогою маржинального аналізу, а також визначення фінансової стійкості за стабільністю джерел покриття запасів.
Рейтингова оцінка	Включає класифікацію підприємств за певними критеріями, базуючись на рівні фінансових показників, що дозволяє ранжувати компанії за обраними характеристиками.
Бальна оцінка	Здійснюється порівняння отриманих значень фінансових коефіцієнтів з нормативними, і результат виражається у балах.
Матрична оцінка	Створення матриці, що містить фінансові показники, яка перетворюється в матрицю стандартизованих коефіцієнтів для порівняльної оцінки або для аналізу балансів грошових потоків.
Інтегральна оцінка	Визначається інтегральний показник стану підприємства на основі різних методичних підходів, оцінюючи як окремі компоненти, так і загальний фінансовий стан.

Продовження табл. 1.2

1	2
Дискримінантні моделі	Використовуються для прогнозування ймовірності банкрутства, базуючись на однофакторних та багатофакторних моделях аналізу фінансового стану (моделі Бівера, Альтмана, Таффлера та інші).

Джерело: сформовано автором на основі [16] .

Ці методи розкривають різні аспекти фінансового аналізу та надають цілісне уявлення про фінансове здоров'я підприємства, від індивідуальних показників до комплексної оцінки [17] .

Серед індикаторів, які часто використовуються на вітчизняних підприємствах для комплексного оцінювання фінансово-господарської діяльності, вирізняють наступні категорії:

- показники ділової активності;
- показники ліквідності;
- показники стану майна;
- показники рентабельності;
- показники фінансової незалежності [18].

Детальний опис кожної групи показників та методика їх розрахунку представлені у таблиці 1.3.

Таблиця 1.3

Оцінка ключових фінансових показників вітчизняних підприємств

Показник	Розрахункова формула
1	2
Група 1. Показники майнового положення	
Коефіцієнт зносу основних засобів	Знос основних засобів / Первісна вартість основних засобів (ПВОЗ)
Коефіцієнт оновлення основних засобів	(ПВ факт – ПВ баз)/ ПВ баз
Група 2. Показники ліквідності	
Коефіцієнт покриття	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання

Продовження табл. 1.3

Коефіцієнт швидкої ліквідності	Швидкореалізовані активи/Поточні зобов'язання
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Найбільш ліквідні активи/Поточні зобов'язання
Група 3. Показники фінансової незалежності	
Коефіцієнт фінансування	Позиковий капітал/Власний капітал
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	Чистий оборотний капітал/Оборотні активи
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Чистий оборотний капітал/Власний капітал
Група 4. Показники ділової активності	
Коефіцієнт оборотності активів	Чистий дохід від реалізації продукції/Активи
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Чистий дохід від реалізації продукції/Кредиторська заборгованість
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Чистий дохід від реалізації продукції/Дебіторська заборгованість
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	Чистий дохід від реалізації продукції/Запаси
Коефіцієнт оборотності основних засобів	Чистий дохід від реалізації продукції/Основні засоби
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Чистий дохід від реалізації продукції/Власний капітал
Група 5. Показники рентабельності	
Коефіцієнт рентабельності активів	Чистий прибуток/Активи
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Чистий прибуток/Власний капітал
Коефіцієнт рентабельності діяльності	Чистий прибуток/Чистий дохід від реалізації продукції
Коефіцієнт рентабельності продукції	Чистий прибуток/Собівартість продукції

Джерело : сформовано автором на основі [19]

З метою забезпечення безперервності та стабільності роботи підприємства, а також для підтримання його економічної незалежності, важливо забезпечити

його здатність відстоювати власні економічні інтереси та ефективно протистояти зовнішнім і внутрішнім негативним впливам [20].

Підприємство має використовувати свої конкурентні переваги для активної участі у ринкових відносинах та успішної реалізації своїх стратегічних цілей. Стале оновлення виробництва, результативна інвестиційна та інноваційна політика, а також розвиток людських ресурсів є ключовими для підтримки цього процесу. Аналіз фінансового стану за допомогою концептуальних і методологічних підходів виявляється ефективним засобом для забезпечення відповідної інформаційної підтримки в умовах сучасних економічних викликів. В окремих випадках застосування специфічних типів нейронних мереж може бути корисним для прогнозування ризику банкрутства компанії [21].

РОЗДІЛ 2. ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА: АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА

2.1 Аналіз фінансової стійкості підприємства «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

«Сільпо» - відома українська мережа супермаркетів, яка заслужено вважається однією з найбільших в країні. За роки свого існування, цей роздрібний гігант зумів розширити свій вплив до понад 260 магазинів, охоплюючи майже всі ключові регіони України. Сільпо вирізняється своєю інноваційністю в підходах до маркетингу, логістики та контролю якості продуктів, що дозволяє мережі постійно підвищувати рівень обслуговування клієнтів. Компанія активно розвиває власні бренди та пропонує широкий асортимент товарів, відповідаючи на різноманітні потреби споживачів. Сильні сторони «Сільпо», такі як забезпечення високої ліквідності, стабільність поставок та ефективне реагування на ринкові виклики, роблять мережу лідером українського роздрібного ринку [22]. Більше інформації про «Сільпо» та його стратегію можна знайти в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Основна інформація про ТОВ «Сільпо-ФУД»

Повне найменування юридичної особи	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ СІЛЬПО-ФУД
Скорочена назва	ТОВ "СІЛЬПО-ФУД"
Назва англійською	LIMITED LIABILITY COMPANY SILPO-FOOD (LLC SILPO-FOOD)
Код ЄДРПОУ	40720198
Уповноважені особи	ЛЕСЬКО ЮРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ
Основний КВЕД	47.11 Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами

Джерело: складено автором на основі [23].

ТОВ «Сільпо-Фуд» - це велика національна мережа продуктових супермаркетів, яка прагне забезпечити стабільність та ефективність виробничих

процесів за допомогою обдуманого цінової стратегії. Засноване у 1996 році, підприємство активно розширює свою присутність на ринку України і сьогодні вважається одним з лідерів української роздрібною торгівлі. За останнє десятиліття «Сільпо» продемонструвало найвищі темпи зростання в секторі, стверджуючись як ключовий гравець на національному рівні.

ТОВ «Сільпо-Фуд» мало наступні зміни в балансі:

– баланс підприємства станом на 2021 рік становив 38660465 гривень, у 2022 році це значення досягнуло відмітки 33966521 а в 2023 вже сягнуло відмітки 33199120 грн.;

– необоротні активи підприємства у 2021 році становили 4226036, в 2022 році вже становили 2951855 а в 2023 році все досягнули відмітки 2155614 грн.;

– оборотні активи підприємства у 2021 році становили 6461632, в 2022 році вже становили 6005844 а в 2023 році все досягнули відмітки 4819319 грн.;

– власний капітал у 2021 році становив 13047703, в 2022 році становив 13047703 а в 2023 році становив 15188703 грн.

Отже, на основі наведених даних можна зробити наступні висновки щодо фінансового стану підприємства за період з 2021 по 2023 рік:

1. Загальний баланс підприємства:

– баланс підприємства показує зменшення з 38,660,465 гривень у 2021 році до 33,199,120 гривень у 2023 році, що вказує на загальне зниження активів підприємства протягом зазначеного періоду.

2. Необоротні активи:

– необоротні активи зменшилися з 4,226,036 гривень у 2021 році до 2,155,614 гривень у 2023 році, що може свідчити про амортизацію основних фондів або про продаж частини основних активів.

3. Оборотні активи:

– оборотні активи також продемонстрували спад з 6,461,632 гривень у 2021 році до 4,819,319 гривень у 2023 році. Це може бути ознакою скорочення обсягів господарської діяльності або погіршення управління запасами та дебіторською заборгованістю.

4. Власний капітал:

– власний капітал підприємства залишався незмінним у 2021 і 2022 роках, становлячи 13,047,703 гривень, але зазнав збільшення до 15,188,703 гривень у 2023 році. Це збільшення може відображати додаткові інвестиції, підвищення власного капіталу через нерозподілений прибуток або інші внутрішні фінансові операції.

Підприємство демонструє зниження загальних і необоротних активів, а також оборотних активів, що може вказувати на зменшення господарської активності або оптимізацію активів. Проте зростання власного капіталу у 2023 році може свідчити про покращення фінансової стабільності. Ці дані вимагають детальнішого аналізу для визначення причин змін у фінансовому стані та визначення подальших кроків для підвищення ефективності господарювання підприємства.

Хоч і спостерігається динаміка до зниження все одно слід проаналізувати підприємство.

Розпочнемо з аналізу ліквідності;

Таблиця 2.2

Аналіз ліквідності у ТОВ «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Рекомендоване значення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,044	0,039	0,048	0,15 – 0,2.
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,567	0,425	0,436	0,5 – 0,8
Коефіцієнт фінансової стабільності	-0,072	-0,234	-0,239	≥ 1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,322	0,203	0,274	

На основі розрахованих показників було розроблено графік для кращого візуального сприйняття показників та відстеження динаміки протягом 2021-2023 років

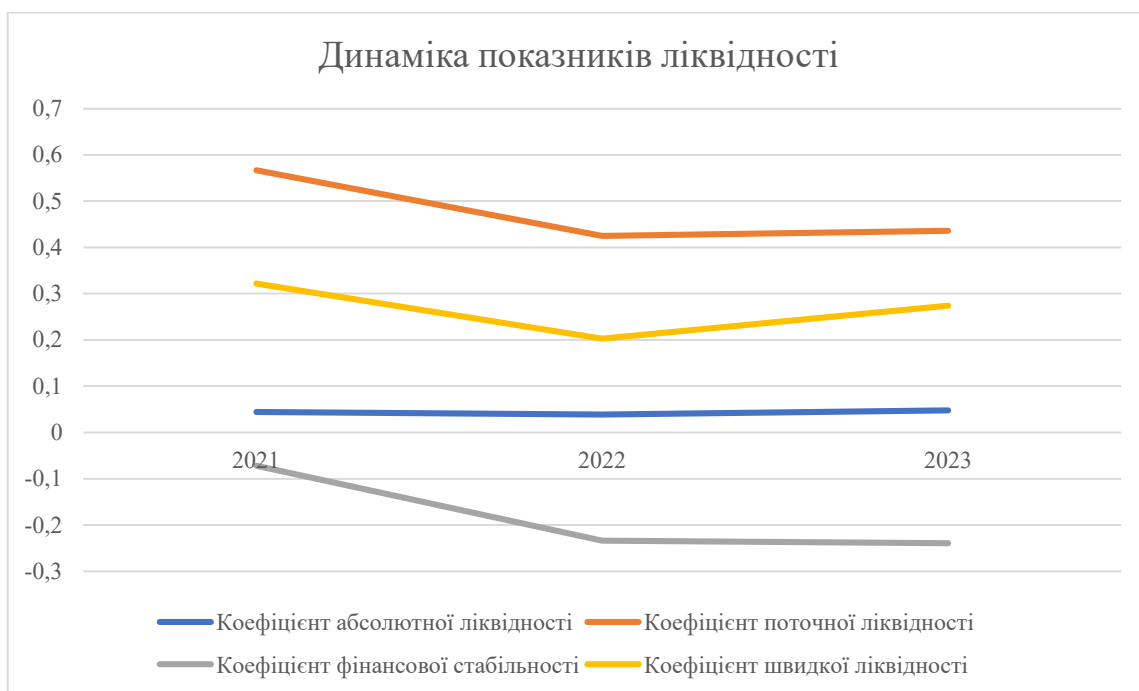

Рис. 2.1 Динаміка показників ліквідності у ТОВ «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

Аналіз показників ліквідності та фінансової стабільності підприємства за період 2021-2023 роки дозволяє зробити наступні висновки:

1. Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

– всі значення за період дослідження (2021: 0,044; 2022: 0,039; 2023: 0,048) значно нижчі за рекомендовані (0,15 – 0,2). Це свідчить про те, що підприємство має недостатньо коштів для покриття своїх негайних зобов'язань, що є індикатором високого ризику ліквідності.

2. Коефіцієнт поточної ліквідності:

– цей коефіцієнт також залишається нижчим за рекомендовані значення (0,5 – 0,8) протягом всіх трьох років (2021: 0,567; 2022: 0,425; 2023: 0,436). Це підтверджує, що підприємство може мати труднощі з покриттям своїх поточних зобов'язань за рахунок оборотних активів.

3. Коефіцієнт фінансової стабільності:

– коефіцієнт є від'ємним протягом усього аналізованого періоду (2021: -0,072; 2022: -0,234; 2023: -0,239), що є значно нижче рекомендованого рівня (≥ 1). Це вказує на великий фінансовий ризик та низьку фінансову стабільність, що може свідчити про значне переважання залучених коштів над власним капіталом, що ставить під загрозу фінансову незалежність підприємства.

4. Коефіцієнт швидкої ліквідності:

– зміна значень коефіцієнту (2021: 0,322; 2022: 0,203; 2023: 0,274) свідчить, про те, що підприємство немає достатньої кількості швидко реалізованих активів для покриття поточних зобов'язань. Це також свідчить про проблеми з ліквідністю.

Загальний висновок: Підприємство перебуває в стані фінансової нестабільності з високим ризиком ліквідності. Це вимагає невідкладних рішень.

Наступним етапом є розрахунок основних показників фінансової стійкості підприємства (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Показники фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023	Рекомендоване значення
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,314	0,204	0,105	0,6 – 0,7
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	-0,077	-0,306	-0,314	> 0,5
Коефіцієнт заборгованості (фінансової напруги)	1,077	1,306	1,314	Не більше 0,5
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	-1,776	-2,862	-2,364	0 - 0,1
Коефіцієнт маневрування	3,839	1,497	-1,606	0,2 – 0,5
Коефіцієнт постійного активу	-7,898	-2,163	-1,939	

Графічне відображення даних:

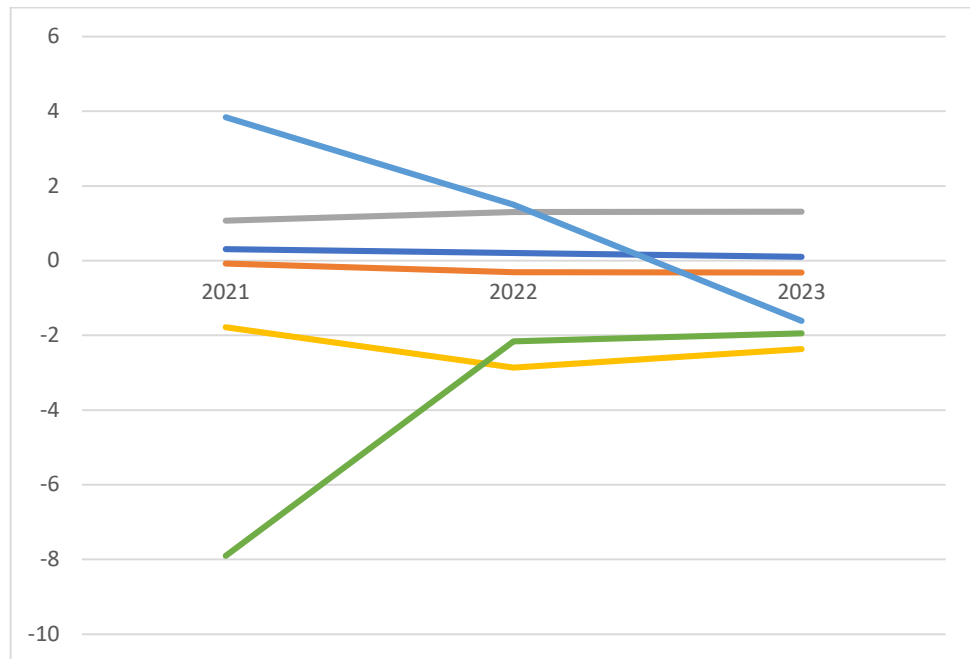

Рис. 2.2 Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

На основі представлених даних про фінансові показники підприємства Сільпо-Фуд за 2021-2023 роки, можна зробити наступні висновки:

Коефіцієнт фінансової стійкості значно нижчий від рекомендованого діапазону (0,6 – 0,7) протягом усіх років. Це вказує на те, що фінансова стійкість підприємства є дуже низькою і зменшується з кожним роком, що може свідчити про зростаючі фінансові ризики.

Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) також значно нижчий за рекомендоване значення ($>0,5$), та є від'ємним у всі роки. Це свідчить про те, що підприємство має низьку фінансову незалежність від зовнішніх джерел фінансування та може зіткнутися з проблемами у випадку необхідності залучення капіталу.

Коефіцієнт заборгованості (фінансової напруги) перевищує рекомендоване значення (не більше 0,5), підвищуючи з кожним роком. Це вказує на те, що підприємство збільшує свою залежність від зобов'язань, що може призвести до фінансових складнощів, особливо у разі погіршення умов бізнесу.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами значно від'ємний і погіршується, що демонструє недостатність оборотних активів для покриття поточних зобов'язань. Це може стати причиною ліквідності кризи.

Коефіцієнт маневрування спочатку був значно вищим за рекомендоване значення, але потім різко знизився і став від'ємним у 2023 році, що може вказувати на проблеми з внутрішнім фінансуванням та ефективністю використання ресурсів.

Коефіцієнт постійного активу має значення від'ємні та досить великі, що може свідчити про непродуктивне використання довгострокових активів.

На основі цих висновків рекомендується підприємству провести аналіз своїх фінансових стратегій та розробити план дій для покращення фінансової стійкості, зокрема збільшення оборотних активів, зниження залежності від зовнішнього фінансування, і реструктуризація зобов'язань.

2.2 Оцінка фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД»

У умовах ринку основою для виживання підприємства та його організаційної стабільності є фінансова стійкість, яка полягає в забезпеченні достатньої кількості коштів для підтримки постійної платоспроможності компанії. Підприємство використовує власні кошти для покриття активів, інвестицій та запобігання невиправданим дебіторським та кредиторським боргам, а також для своєчасного погашення зобов'язань. Аналіз фінансової стабільності є ключовою складовою оцінки фінансового здоров'я та інвестиційної привабливості організації, а загальна стабільність досягається через управління поточними балансовими потоками.

Фінансова стабільність визначається як стан, коли доходи перевищують витрати, що дозволяє здійснювати вільний розподіл фінансових ресурсів і підтримувати неперервність виробничих та комерційних операцій. Цей процес сприяє стабільності організації, забезпечуючи можливість раціонального

використання коштів для забезпечення безперервності виробництва, реалізації продукції та покриття витрат на розвиток та оновлення [24].

Фінансова стійкість оцінюється на основі абсолютних і відносних показників, де одним із ключових є адекватність розміру фінансових ресурсів, що включають власні та залучені кошти для формування фінансових резервів.

Аналіз фінансової стабільності відбувається у два ключові етапи. На першому етапі застосовується метод трикомпонентного аналізу, щоб визначити основні показники та оцінити фінансовий стан компанії, зокрема рівень її запасів та джерел фінансування.

Для виміру фінансової стійкості використовуються абсолютні показники, що відображають ступінь забезпеченості підприємства та витрати, які обумовлені джерелами їх утворення. Оцінка розміру запасів і витрат базується на даних групи “Запаси” у розділі II активів балансу. Для визначення джерел утворення запасів використовуються три основні показники:

Величина власних оборотних коштів (ВОК) визначається як відмінність між капіталом і резервами з одного боку та необоротними активами з іншого, що ілюструє чистий оборотний капітал.

Розміри власних та довгострокових позикових джерел формування запасів і витрат (КФ) визначаються як сума ВОК і довгострокових пасивів.

Загальна сума основних джерел формування запасів та витрат (ВД) розраховується шляхом додавання до КФ суми короткострокових позикових коштів.

Отримані в результаті розрахунків співвідношення зведемо до таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Визначення типу фінансової стійкості ТОВ Сільпо-Фуд у 2021-2023 рр.

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4
Загальна величина запасів, тис. грн.	6780930	6339649	5055929
Наявність власних оборотних коштів (ВОК), тис. грн.	-26647087	-32871926	-30661451

Продовження табл. 2.4

1	2	3	4
Функціонуючий капітал (ФК), тис. грн.	-11498165	-15559876	-16752991
Загальна величина джерел (ВД), тис. грн.	15008092	11485989	12971767
$\Phi_c = \text{ВОК} - \text{ЗВ}$	-33428017	-39211575	-35717380
$\Phi_T = \text{КФ} - \text{ЗВ}$	-18279095	-21899525	-21808920
$\Phi_o = \text{ВД} - \text{ЗВ}$	8227162	5146340	7915838

Джерело: складено автором на основі [24]

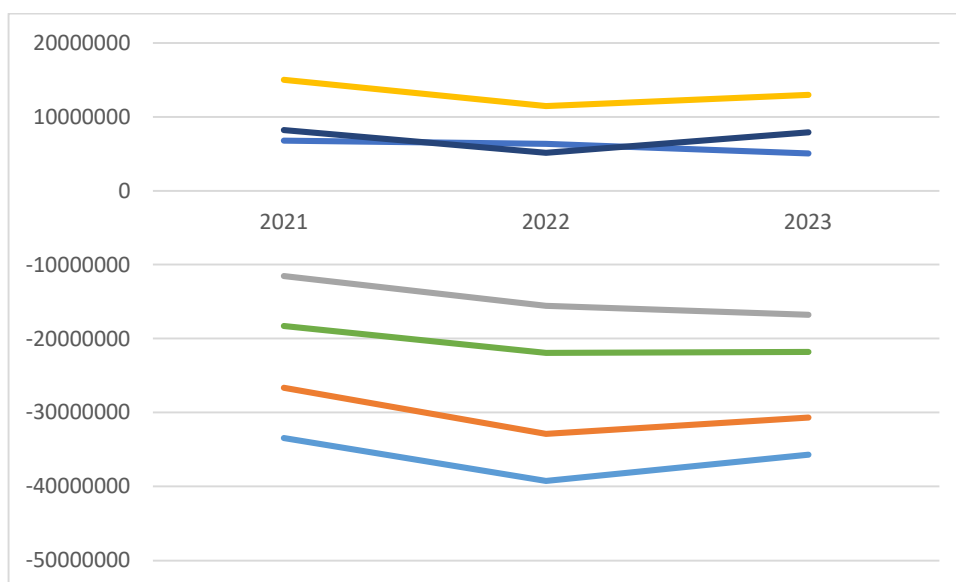

Рис. 2.3 Динаміка показників фінансової стійкості у ТОВ «Сільпо-ФУД» за 2021-2023 рр.

На основі представлених даних можна сформулювати наступні висновки стосовно фінансової ситуації та руху капіталу протягом 2021-2023 років:

1. Загальна величина запасів знижується щороку з 6,780,930 тис. грн. У 2021 році до 5,055,929 тис. грн. У 2023 році. Це може вказувати на зменшення обсягів виробництва або продажу, або ж на ефективніше управління запасами.

2. Наявність власних оборотних коштів (ВОК) від'ємна і значно збільшилася від -26,647,087 тис. грн. У 2021 до -30,661,451 тис. грн. У 2023 році, показуючи зростаючий дефіцит власних коштів для покриття поточних зобов'язань.

3. Функціонуючий капітал (ФК) також має від'ємну динаміку, збільшуючись з -11,498,165 тис. Грн. У 2021 до -16,752,991 тис. Грн. У 2023, що вказує на зростання поточних фінансових зобов'язань порівняно з поточними активами.

4. Загальна величина джерел (ВД) знизилася з 2021 року (15,008,092 тис. Грн.) до 2022 року (11,485,989 тис. Грн.), але показала зростання до 12,971,767 тис. Грн. У 2023 році, можливо через збільшення залучення додаткових джерел фінансування.

5. Фс (власні оборотні кошти мінус загальна величина запасів) продовжує зростати від'ємне значення, що свідчить про погіршення співвідношення між власними коштами та потребами в запасах.

6. Фт (капітал формування запасів мінус загальна величина запасів) та Фо (загальна величина джерел мінус загальна величина запасів) від'ємні і збільшуються, що також підкреслює вразливість фінансового стану компанії щодо забезпечення своїх запасів власними та залученими ресурсами.

Ці дані вказують на погіршення фінансового стану та необхідність перегляду стратегії управління капіталом та запасами для покращення фінансової стабільності.

Оцінка фінансової стабільності або аналіз фінансових показників включає докладне дослідження структури капіталу підприємства, його складу та способу використання. Цей аналіз виявляє рівень незалежності організації від зовнішніх джерел позик. Більша кількість залучених коштів підвищує фінансовий ризик і може спричинити нестабільність фінансового стану організації, а також впливати на її відносини з контрагентами. Фінансова стійкість оцінюється за допомогою таких показників:

- коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів (U1);
- коефіцієнт забезпеченості власними джерелами фінансування (U2);
- коефіцієнт фінансової незалежності (U3);
- коефіцієнт фінансування (U4);
- коефіцієнт фінансової стійкості (U5).

У таблиці 2.5 наведемо результати розрахунків.

Таблиця 2.5

Показники оцінки фінансової стійкості у ТОВ «Сільпо-ФУД»

Найменування показника	Нормальне обмеження	2021	2022	2023
Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів (U1)	не вище 1,5	-13.91	-4.269	-4.182
Коефіцієнт забезпеченості власними джерелами фінансування (U2)	нижня межа 0,1 оптимальне: $\geq 0,5$	-1.776	-2.862	-2.364
Коефіцієнт фінансової незалежності (U3)	$\geq 0,4 - 0,6$	-0.077	-0.306	-0.314
Коефіцієнт фінансування (U4)	$\geq 0,7$ оптимальне = 1,5	-0.072	-0.234	-0.239
Коефіцієнт фінансової стійкості (U5)	$\geq 0,6$	-0.198	-0.600	-0.75

Джерело: сформовано автором на основі[25]

На основі наведеної таблиці фінансових показників за 2021-2023 роки можна сформулювати наступні висновки про фінансову ситуацію:

1. Коефіцієнт співвідношення позикових та власних коштів (U1) показує значне поліпшення з -13.91 у 2021 році до -4.182 у 2023 році, що може вказувати на зменшення залежності від позикових коштів у структурі капіталу. Проте, від'ємні значення свідчать про перевагу залучених коштів над власними, що не є здоровою практикою.

2. Коефіцієнт забезпеченості власними джерелами фінансування (U2) також покращився з -1.776 у 2021 до -2.364 у 2023. Цей показник залишається від'ємним, що вказує на недостатність власних коштів для покриття потреб у фінансуванні.

3. Коефіцієнт фінансової незалежності (U3) показує негативну динаміку, збільшуючись з -0.077 у 2021 до -0.314 у 2023, свідчить про зростання залежності від зовнішніх джерел фінансування.

4. Коефіцієнт фінансування (U4) має аналогічну тенденцію збільшення від'ємних значень з -0.072 до -0.239 протягом періоду, що також підтверджує збільшення зовнішніх фінансових зобов'язань порівняно з обсягом власних коштів.

5. Коефіцієнт фінансової стійкості (U5) зазнав погіршення з -0.198 у 2021 до -0.75 у 2023, що є показником погіршення загальної фінансової стабільності.

Загалом, ці дані свідчать про зростання фінансового ризику і зменшення стабільності організації. Негативні значення всіх коефіцієнтів протягом усього періоду вказують на проблеми з фінансовою незалежністю і потенційну вразливість перед фінансовими кризами. Важливо вжити заходів щодо зміцнення власних коштів та зменшення залежності від зовнішнього фінансування.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Недоліки та шляхи вдосконалення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-Фуд»

У нинішніх складних економічних умовах, зумовлених фінансовою кризою, соціально-політичною нестабільністю та війною в Україні, компанія "Сільпо Фуд" стикається з великими викликами в забезпеченні стабільності та ефективності своєї діяльності. Не лише зовнішні обставини, але й відсутність ефективного механізму управління фінансовою безпекою значно ускладнюють адаптацію підприємства до змінюваних умов господарювання.

Тому дослідження та оптимізація механізму управління фінансовою стійкістю "Сільпо Фуд" є особливо важливим і актуальним завданням. Відсутність фінансової стабільності може призвести до неплатоспроможності компанії та загрожувати її фінансовій безпеці.

Управління фінансовою стійкістю в "Сільпо Фуд" має базуватися на визначенні чітких цілей, які включають вирішення поточних завдань та розробку довгострокових стратегій для стабілізації фінансового становища. Ці цілі повинні бути взаємопов'язані, комплексні та мати відносну важливість для загального фінансового благополуччя підприємства.

Ефективні цілі управління фінансовою стійкістю організації повинні відповідати наступним критеріям:

1. Конкретність - це означає, що мети мають бути чітко визначені за змістом, обсягом та тимчасовими рамками.
2. Вимірність - мета повинна мати кількісне або інше вимірювання, що дозволяє оцінити ступінь її виконання.
3. Досягненість - цілі мають бути реалістичними і в межах можливостей тих, хто їх виконує.
4. Узгодженість - цілі необхідно розглядати у контексті їх взаємодії та взаємозв'язку з іншими цілями.

5. Гнучкість - цілі мають бути адаптивними, з можливістю коригування у відповідь на зміни у фінансовому середовищі компанії [26].

Вибір стратегій управління фінансовою стійкістю вимагає аналізу потенційних опцій, оцінки їхньої реальної ефективності та формування на основі цього комплексного набору взаємопов'язаних дій. Важливо враховувати не тільки безпосередні результати цих заходів, а й їхній вплив на загальні кінцеві результати діяльності підприємства.

У процесі своєї діяльності будь-яке підприємство може зіткнутися з ризиками, які загрожують зниженню його фінансової стійкості. Такі ризики часто виникають через недоліки в структурі капіталу, зокрема через високу частку позикових коштів, що може призвести до не балансу між позитивними та негативними грошовими потоками підприємства [27].

Ризик зниження фінансової стійкості визначається як можливість погіршення фінансового стану підприємства, включаючи ризик банкрутства, з урахуванням впливу різноманітних внутрішніх та зовнішніх факторів, які діють у високо невизначеному середовищі. Стабільна фінансова ситуація є ключовою для успішного і стійкого розвитку бізнесу в ринкових умовах, надаючи підприємству конкурентні переваги, такі як легшість у залученні кредитів, інвестицій, виборі постачальників, та залученні талантів. Вищий рівень фінансової стійкості забезпечує більшу незалежність від несподіваних ринкових коливань і знижує ризики збитковості та банкрутства.

У сучасних умовах багато економістів надають перевагу внутрішнім факторам, оскільки їх можна контролювати і використовувати для мінімізації впливу зовнішніх негативних факторів і підвищення фінансової стійкості. Однак варто відмітити, що наразі не існує загальноприйнятої детальної методики оцінки рівня фінансової стійкості для суб'єктів, що працюють у реальному секторі економіки. Наявні методичні положення щодо оцінки фінансового стану часто мають практичні недоліки через відсутність чітких критеріїв і стандартів у системі фінансових коефіцієнтів, що ускладнює визначення нестабільності фінансового стану організації.

Аналіз фінансової стійкості Сільпо-Фуд вказав на те, що підприємство в цілому має деякі проблеми.

1. В першу чергу підприємство має проблеми з показниками ліквідності підприємства. Низьке значення абсолютної ліквідності підприємства. Поточна ліквідність підприємства мінімально задовільне. Коефіцієнт фінансової стабільності нижче нуля при рекомендованому значення більше одиниці. Враховуючи ці виклики, було розроблено ряд заходів, які мають на меті підвищення стану показників ліквідності Сільпо-Фуд. Ці рекомендовані заходи детально представлені у таблиці 3.1 і спрямовані на зміцнення ліквідності компанії та оптимізацію її дебіторської політики.

Таблиця 3.1

Заходи підвищення показників ліквідності у ТОВ «Сільпо-ФУД»

№	Заходи	Напрямок дій
1	Підвищення абсолютної ліквідності	Збільшення грошових резервів для покращення платоспроможності
2	Поліпшення поточної ліквідності	Оптимізація управління оборотними активами та зобов'язаннями
3	Підвищення коефіцієнта фінансової стабільності	Зменшення заборгованості та збільшення власного капіталу

Джерело: сформовано автором на основі [28]

2. Також є проблеми з показниками фінансової стійкості підприємства. Підприємство має низьке значення коефіцієнту фінансової стійкості, фінансової незалежності. Мінімум в вдвічі вищий показник фінансової напруги. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами набагато нижче від рекомендованого значення. Показник маневрування так само знаходиться поза межами рекомендованого значення. Коефіцієнт постійного активу нижчий нуля.

Таблиця 3.2

Заходи підвищення фінансової стійкості у ТОВ «Сільпо-ФУД»

№	Заходи	Напрямок дій
1	Підвищення коефіцієнту фінансової стійкості	Оптимізація структури капіталу та зменшення зобов'язань
2	Підвищення коефіцієнту фінансової незалежності	Збільшення власного капіталу та зменшення зовнішнього фінансування
3	Зниження показника фінансової напруги	Поліпшення управління витратами та зменшення фінансових ризиків
4	Підвищення коефіцієнту забезпеченості власними оборотними засобами	Збільшення власних оборотних засобів та оптимізація їх використання
5	Поліпшення показника маневрування	Підвищення гнучкості у використанні оборотних активів
6	Підвищення коефіцієнту постійного активу	Збільшення частки власного капіталу в постійних активах

Джерело: сформовано автором на основі [32]

Проте реалізація зазначених заходів буде суттєво залежати від впливу основних факторів та фінансової стійкості підприємства.

3.2 Оптимізація управління дебіторською та кредиторською заборгованістю на прикладі ТОВ «Сільпо-Фуд».

Важко уявити бізнес, який не має зобов'язань перед своїми постачальниками. Правильне управління такою заборгованістю може перетворити її на додаткове та, головне, вигідне джерело фінансування. Ефективність використання цих коштів значною мірою залежить від якості відносин із постачальниками, від точності узгодження умов контрактів та від контролю за дотриманням термінів оплати.

Щоб стабілізувати фінансовий стан ТОВ «Сільпо-Фуд», рекомендується погасити частину кредиторської заборгованості. Таке рішення дозволить компанії своєчасно розрахуватися з постачальниками та підрядниками, погасити податкову заборгованість і частково виплатити заборгованість перед співробітниками.

Дебіторська заборгованість відіграє ключову роль у структурі оборотного капіталу. Неоплачені рахунки за товари та послуги становлять основу дебіторської заборгованості. Для покращення ситуації у населених пунктах рекомендується вжити наступні кроки:

1. Вдосконалити процедуру стягнення боргів. Компаніям потрібно створити ефективну систему стягнення заборгованості, яка може включати відправлення листів, здійснення телефонних дзвінків, особисті візити, а також продаж боргів компаніям, що спеціалізуються на їх врегулюванні.

2. Збирати інформацію про стан справ клієнтів. Це дозволить краще розуміти фінансові можливості та ризики з боку клієнтів.

3. Перевіряти достовірність і підтвердження дебіторської заборгованості. Важливо переконатися, що у боржника є розрахункова звірка та лист-підтвердження.

4. Якщо заборгованість перевищує 3 місяці та має підтверджуючі документи, потрібно створити резерв для безнадійних боргів та списати заборгованість на збитки компанії, якщо минув строк позовної давності.

5. Розробити квартальні графіки розрахунків: Створення платіжного графіка, такого як «Календар збору дебіторської заборгованості», де для поточних дебіторських зобов'язань включаються очікувані суми та терміни, визначені у відповідних договорах з контрагентами. Прострочені платежі також включаються згідно з домовленостями. Календар має один розділ «Графік інкасації». Рух коштів відображається на основі дати надходження коштів на поточний рахунок підприємства.

6. Створення списку боржників з тривалою заборгованістю: Організувати перелік боржників, чиї борги перевищують 3, 6, 9 місяців.

7. Регулярний аналіз виконання зобов'язань: Щомісячно до 15 числа перевіряти, чи клієнти вчасно виконують умови оплати за договорами, за даними відділу продажу та бухгалтерії.

8. Вимога про стягнення заборгованості: На основі документів, наданих відділом продажів, ініціювати процедуру стягнення заборгованості з кредиторів.

9. Щомісячний контроль дебіторської заборгованості: Регулярно перевіряти рахунки всіх підприємств для моніторингу стану дебіторської заборгованості.

10. Зменшення кредиторської заборгованості: Використовуючи аналіз та економічні розрахунки, розробити стратегії залучення коштів, зокрема, звернутися до акціонерів з пропозицією про збільшення статутного капіталу та доповнення оборотного капіталу.

11. Спонтанне фінансування: Визначити можливості для знижок за рахунок пропонування вигідних умов розрахунків для партнерів [29].

Якщо економічна вигода перевищує банківську відсоткову ставку, то варто розглянути можливість взяття кредиту в банку для оплати товарів і послуг протягом пільгового періоду.

Слід врахувати, що довготривалі знижки від постачальників можуть бути не вигідними для них, проте продовження пільгового періоду може привабити нових покупців, а втрати для постачальника внаслідок знижок можуть бути розглянуті як інвестиція в здобуття конкурентної переваги.

З огляду на основну мету підприємства – зменшення дебіторської заборгованості та прискорення товарообігу, доцільно пропонувати значні знижки за коротший термін використання залучених коштів. З іншого боку, довгі пільгові періоди можуть бути привабливими для боржників компанії

На підприємстві Сільпо-Фуд, для досягнення оптимальних результатів, рекомендується включити до штату фахівця з управління дебіторською заборгованістю. Цей спеціаліст буде відповідальний за збір інформації про клієнтів та ведення бази даних, що включатиме деталі про контрагентів з простроченою оплатою. Також буде розроблено систему бальної оцінки для

оцінювання надійності контрагентів, засновану на аналізі їхньої взаємодії з підприємством. Контрагенти будуть поділені на категорії: група ризику, група підвищеної уваги, група надійних клієнтів, та «золоті клієнти».

Після аналізу фінансового стану та системи управління змінами в компанії "Сільпо-Фуд" можна відзначити, що, незважаючи на досить задовільні показники, існує потреба в оптимізації. У зв'язку з сучасною економічною ситуацією як в Україні, так і в світі, та поширеними економічними змінами, підприємства мають постійно вдосконалювати свою діяльність. Покращення системи управління змінами стає ключовим елементом адаптації "Сільпо-Фуд" до умов ринку що змінюються.

В умовах економічної кризи, в якій зараз перебувають українські підприємства, включаючи Сільпо-Фуд, компанії намагаються максимізувати використання своїх інвестицій у технологічну інфраструктуру. Це дозволяє збільшити ефективність роботи через автоматизацію процесів і впровадження новітніх технологій. Важливу роль у цьому процесі відіграє система управління знаннями.

Управління знаннями включає систематичний підхід до залучення, створення, аналізу, зберігання та передачі знань у межах організації. Це сприяє не тільки обміну знаннями між співробітниками, але й використанню цих знань для прийняття обґрунтованих рішень, які спрямовані на покращення загальної діяльності підприємства.

У контексті діяльності Сільпо-Фуд важливо зауважити, що використання таких джерел як науково-дослідна та дослідницько-конструкторська робота (НДДКР), а також придбання патентів, ліцензій і ноу-хау може бути нецільовим. Оскільки Сільпо-Фуд зосереджене на наданні послуг, а не на виробництві товарів, застосування конструкторської роботи чи патентів може не мати практичного застосування.

Стосовно інших двох джерел виникнення знань, це варто розглядати детальніше. Сільпо-Фуд може сприяти розвитку нових знань через програми навчання персоналу. Навчання не обов'язково має бути примусовим; компанія

може покривати всі витрати на навчання працівників та надавати додаткові премії співробітникам з науковими ступенями. Така політика не тільки підвищить кваліфікацію персоналу, але й зможе забезпечити вищий рівень задоволеності працівників, що позитивно відобразиться на загальній ефективності Сільпо-Фуд.

Для підвищення ефективності системи управління змінами у компанії "Сільпо-Фуд" можна використовувати такий інструмент, як бенчмаркінг. Його суть полягає у постійному порівнянні стратегій компанії, її продукції та процесів з практиками світових лідерів та найкращих у своєму класі організацій.

Мета бенчмаркінгу — вивчення методів отримання передового досвіду та прагнення не просто відповідати, а й перевершувати ці стандарти. Цей підхід дозволяє економити ресурси, не винаходячи велосипед знову, а навчатися від тих, хто вже досяг значних результатів. Проте слід пам'ятати, що бенчмаркінг — це лише один інструмент управління, який не може замінити всі інші зусилля або процеси управління якістю. Бенчмаркінг може принести Сільпо-Фуд наступні переваги:

- культурна зміна: Допомагає встановлювати реалістичні і вимогливі показники ефективності, що сприяє залученню та довірі співробітників до нових цілей;
- покращення продуктивності: Виявлення та впровадження кращих практик може значно підвищити продуктивність роботи;
- розвиток людських ресурсів: Вчення у кращих допомагає підвищити кваліфікацію та мотивацію персоналу [30].

Культурна трансформація. Використання бенчмаркінгу дозволяє ТОВ "АТБ-Маркет" встановлювати реалістичні й суворі нові критерії успішності, що сприяє переконанню співробітників у довірі до цих цілей. Це допомагає працівникам усвідомити, що існують інші організації, які володіють кращими знаннями та досягають кращих результатів, ніж наша власна організація.

1. Покращення продуктивності: Проведення порівняльного аналізу допоможе організації ідентифікувати слабкі місця у продуктивності та визначити

процеси, які потребують оптимізації. Виявлені прогалини формують цілі та дієві плани для вдосконалення на всіх рівнях організації, що сприяє зростанню ефективності як індивідуальних співробітників, так і команд.

2. Розвиток людських ресурсів: Бенчмаркінг стає основою для професійного розвитку співробітників. Вони починають усвідомлювати розрив між своїми поточними практиками і методами, які застосовуються в більш успішних компаніях. Усвідомлення цього розриву підкреслює необхідність у навчанні та освоєнні нових підходів до вирішення задач та оптимізації робочих процесів [31].

Для Сільпо-Фуд раціонально адаптувати систему управління змінами, щоб вона відповідала їхнім специфічним потребам і корпоративній культурі. Ось основні етапи в процесі управління змінами:

- ідентифікація об'єктів для порівняння;
- оцінка поточної продуктивності організації;
- детальне планування потрібних заходів для досягнення бенчмаркінгу;
- вивчення досягнень інших компаній;
- збір та аналіз даних;
- використання отриманих знань для поліпшення діяльності [32].

Таким чином, через застосування методів бенчмаркінгу та навчання, "Сільпо-Фуд" має можливість створити команду кваліфікованих співробітників та ефективну систему управління змінами, що ґрунтується на управлінні знаннями. Щодо впровадження реінжинірингу бізнес-процесів, важливо відзначити, що багато міжнародних та транснаціональних компаній вже успішно застосовують цей підхід у своїх операціях. Україні поки не характерне широке застосування концепції реінжинірингу бізнес-процесів, вона переважно використовується в ІТ-сфері.

Суть реінжинірингу бізнес-процесів полягає у радикальному перегляді та перепроєктуванні бізнес-процесів. Впровадження таких змін дозволить Сільпо-Фуд більш ефективно адаптувати свою діяльність до визначених цілей і завдань, значно підвищуючи загальну продуктивність компанії.

Реінжиніринг бізнес-процесів в Сільпо-Фуд передбачає глибоке перетворення ключових бізнес-процесів з метою істотного підвищення продуктивності, скорочення тривалості циклів та покращення якості. В процесі реінжинірингу компанія повинна відкинути старі підходи та критично переглянути існуючі процеси, аби забезпечити більш високу цінність для клієнтів. Важливо прийняти нові ціннісні орієнтири, які будуть виходити назустріч потребам клієнтів. Також компанії слід скоротити організаційні рівні та елімінувати непродуктивні дії, зокрема, трансформувати традиційні функціональні підрозділи у багатофункціональні команди та застосовувати технології для покращення розподілу інформації та процесів прийняття рішень [33].

Процес реінжинірингу бізнес-процесів включає в себе п'ять ключових кроків, які керівництво Сільпо-Фуд повинне реалізувати:

1. Зосередити компанію на задоволенні потреб клієнтів.
2. Провести редизайн ключових процесів, активно використовуючи інформаційні технології для їх удосконалення.
3. Реорганізувати бізнес у вигляді багатофункціональних команд, які несуть повну відповідальність за процес.
4. Глибоко переосмислити основні організаційні та людські аспекти.
5. Постійно покращувати бізнес-процеси всередині організації [34].

Завдяки реінжинірингу бізнес-процесів Сільпо-Фуд зможе значно скоротити витрати та час циклів. Реінжиніринг дозволяє елімінувати непродуктивні дії та оптимізувати штат співробітників, які їх виконують. Реорганізація команд спрощує управлінські структури, прискорює потоки інформації та зменшує помилки та переробки, які виникають через надмірну бюрократію.

Також реінжиніринг бізнес-процесів підвищує якість роботи, зменшуючи фрагментацію завдань та встановлюючи чітку відповідальність за процеси. Співробітники стають відповідальними за результати своєї роботи і можуть оцінювати свою продуктивність на основі оперативного зворотного зв'язку.

3.3 Фінансове планування підприємства як основне забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо-ФУД».

Сільпо-Фуд є незалежним господарським суб'єктом, який керується підприємницькими принципами і постійно шукає оптимальні форми діяльності, що відповідають поточним ринковим вимогам. Для підвищення ефективності роботи Сільпо-Фуд необхідне безперервне вдосконалення системи управління. Фінансове планування та ефективне використання власних та позикових ресурсів відіграють ключову роль у фінансовому менеджменті компанії.

Актуальність фінансового планування посилюється в умовах сучасної економічної нестабільності, де важливо антиципувати майбутні зміни у бізнес-умовах через стратегічне планування та контроль. В умовах глобальної нестабільності та економічних криз в Україні, що негативно впливають на фінансове становище багатьох підприємств, одним із ефективних методів покращення фінансового стану Сільпо-Фуд є розробка та виконання чітких фінансових планів. У періоди економічної нестабільності, коли фінансові ресурси стають обмеженими і вкрай важливими для підтримки бізнесу, роль фінансового планування в Сільпо-Фуд значно зростає. Фінансове планування перетворюється на критичний процес, що визначає як заходи забезпечення компанії необхідними фінансами в майбутньому, так і збільшення ефективності фінансових операцій.

В умовах економічних потрясінь, фінансове планування перестає бути лише бажаним аспектом управління і стає обов'язковою частиною антикризового управління підприємством. У кризовий період управлінські процеси вимагають особливого підходу через зростання агресивності зовнішнього бізнес-середовища. Менеджмент Сільпо-Фуд стикається з обмеженнями у часі для прийняття рішень і збільшеною відповідальністю, оперуючи при цьому в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Антикризове фінансове планування представляє собою відносно новий напрямок в управлінні для України, який втілюється в рамках ширших

антикризових заходів. Це планування можна розглядати з двох точок зору: у широкому сенсі як діяльність, спрямовану на підтримку ефективності та запобігання кризам, та в вузькому сенсі — як управління, націлене на подолання вже існуючих кризових явищ. Основна мета антикризового фінансового планування в Сільпо-Фуд полягає у фінансовому оздоровленні компанії через вирішення трьох ключових завдань: ліквідація неплатоспроможності, відновлення фінансової стійкості та врегулювання зобов'язань перед кредиторами [35].

Планування антикризових фінансів потребує постійного відстеження як внутрішніх, так і зовнішніх факторів, а також адаптації оперативних планів та впровадження антикризових заходів. У Сільпо-Фуд для підвищення ефективності цього процесу рекомендується впровадити невідкладні заходи, зокрема впровадження системи контролінгу. Ця система інтегрує управлінські функції, такі як облік, планування, маркетинг і аналіз, у єдину керовану структуру. Контролінг допомагає чітко визначати цілі діяльності, принципи управління та забезпечує їх ефективне втілення. Цей підхід відіграє важливу роль у вирішенні проблем, що виникають у роботі компанії, та спрямований на досягнення позитивних результатів через використання методів оперативного і стратегічного управління. Управління фінансами стає ключовим інструментом контролінгу, особливо в умовах антикризового управління.

Для зменшення відмінностей між стратегічним та оперативним фінансовим плануванням у Сільпо-Фуд застосовується система збалансованих показників (Balanced Scorecard). Ця система є управлінською концепцією, що дозволяє розкласти стратегічні цілі на короткострокові оперативні завдання з метою забезпечення ефективного контролю за їхнім виконанням. Вона дозволяє відмовитися від оцінки діяльності організації лише на основі фінансових показників [36].

Система збалансованих показників також включає три групи нефінансових індикаторів, які мають причинно-наслідковий зв'язок з фінансовими

показниками. Вони охоплюють взаємовідносини з клієнтами, внутрішньо-організаційні бізнес-процеси та навчання та розвиток персоналу.

Впровадження системи збалансованих показників у Сільпо-Фуд є ефективним методом обґрунтування фінансових планів і ключовим чинником досягнення стратегічних цілей організації. Вона сприяє збільшенню гнучкості та маневреності фінансового планування шляхом розробки різноманітних фінансових сценаріїв та скорочення горизонту планування, що допомагає знизити ризики невиконання планів, особливо в умовах кризових ситуацій.

Автоматизація системи фінансового планування в Сільпо-Фуд забезпечує надійний контроль за виконанням фінансових планів, що є критично важливим у періоди антикризового управління. Автоматизація та забезпечення прозорості фінансового планування можливі завдяки застосуванню систем, як-от «1С», яка в останні роки включила ряд програмних продуктів для управлінського обліку, планування та імплементації передових методів фінансового планування, бюджетування і контролю.

Завдяки використанню добре спроектованих програмних рішень, процес фінансового планування стає значно простішим, дозволяючи фахівцям фінансового відділу ефективніше працювати, а в малих організаціях – скоротити кількість економістів завдяки автоматизації обчислень та контролю за виконанням планів.

В контексті антикризового управління в Сільпо-Фуд велику роль відіграє управління витратами, що включає такі заходи:

- постійний аналіз і контроль витрат;
- неперервне збільшення норм використання сировини;
- впровадження строгого режиму економії;
- розширення обсягу нормованих оборотних коштів;
- визначення зон із високим ризиком перевитрат;
- забезпечення досягнення запланованих показників виробництва, що допомагає знизити витрати на одиницю продукції при падінні виробництва;

– аналіз зв'язку між динамікою та відносними показниками витрат з обсягами і динамікою діяльності підприємства та якістю продукції [37].

Вважається що основними джерелами економії змінних витрат наступне: скорочення запасів сировини, матеріалів та готової продукції в умовах несприятливих ринкових умов; підвищення продуктивності праці та зменшення кількості працівників як на основних, так і на допоміжних виробництвах; створення сприятливих умов для постачання підприємству необхідних ресурсів.

Традиційно, ключовими методами зниження собівартості продукції (витрат) вважаються:

1. Збільшення обсягів виробництва через більш ефективне використання виробничих потужностей.

2. Економія на всіх типах ресурсів, що використовуються у виробництві, включно з робочою силою та матеріалами.

Розробка плану організаційно-технічних заходів для використання внутрішніх виробничих резервів для зниження витрат базується на аналізі їх джерел і чинників. Серед найважливіших техніко-економічних факторів, що впливають на витрати, можна виділити:

- підвищення технічного рівня виробництва;
- покращення організації виробництва та праці;
- зміни в обсязі та структурі асортименту продукції [38].

Для Сільпо-Фуд, удосконалення засобів праці, таких як впровадження передових технік та збільшення частки сучасного обладнання, а також оптимізація використання сировини та матеріалів, включаючи енергоносії, є ключовими для економії ресурсів. Також значне місце займає впровадження передових технологій, механізації та автоматизації виробничих процесів, що дозволяє підвищити продуктивність праці.

Застосування більш продуктивного обладнання може зменшити витрати на заробітну плату, одночасно збільшуючи амортизаційні відрахування. Крім того, оптимізація організації виробництва та праці сприяє зниженню собівартості продукції завдяки спеціалізації виробництва, поліпшенню організації праці,

удосконаленню управління виробництвом, покращенню матеріально-технічного постачання та збуту, кращому використанню робочого часу та скороченню зайвих витрат.

Підвищення продуктивності у Сільпо-Фуд в значній мірі залежить від ефективного використання матеріальних, людських та фінансових ресурсів. Аналіз структури матеріальних витрат показує, що зменшення обсягу матеріалів, потрібних для виробництва, може значно вплинути на зниження собівартості, у порівнянні зі зменшенням капітальних витрат.

Зниження витрат на матеріальні ресурси на кожну одиницю продукції підпорядковується закону вартості, що передбачає належну ефективність використання виробничих засобів, які обробляють матеріальні ресурси. У сфері організації виробництва відповідно до цього закону важливо враховувати матеріальні витрати.

Матеріаломісткість продукції є важливим показником, який визначає, наскільки ефективно використовуються сировина та матеріали. Це термін в економіці, що відображає витрати минулої праці та результативність використання матеріальних ресурсів у виробничому процесі. Матеріальні витрати можна вимірювати як у натуральному, так і в грошовому виразі, і останнє відображає вартість продукції, в якій враховуються витрати на матеріали.

Економія на сировині та матеріалах є ключовим фактором у підвищенні ефективності виробництва в Сільпо-Фуд. Зменшення матеріаломісткості продукції, тобто кількості матеріалів на одиницю продукції, сприяє зниженню собівартості за рахунок скорочення нормативів оборотних коштів. Це безпосередньо впливає на розміри виробничих запасів і вартість оборотних коштів, що є важливим для фінансового стану підприємства. Управління витратами відіграє значну роль у системі антикризового управління в Сільпо-Фуд, де основні напрямки зниження витрат включають:

- економія на всіх видах ресурсів, що використовуються у виробництві: робочій силі, матеріалах та фінансах;

- впровадження передових технологій для зниження змінних витрат;
- покращення ефективності використання сировини та матеріалів;
- оновлення засобів праці, зокрема через впровадження інноваційних видів сировини та матеріалів [39].

Використання сучасних технологій дозволяє Сільпо-Фуд знизити існуючі витрати, що веде до зростання прибутку та рентабельності. Також, для підвищення ефективності фінансового планування важливо застосовувати сучасні методи та інструменти фінансового планування, що дозволяють розробляти альтернативні фінансові плани з урахуванням економічної нестабільності. Підвищення кваліфікації фінансово-аналітичного персоналу та впровадження програмного забезпечення для фінансового планування можуть значно знизити ризик розробки не ефективних фінансових планів.

ВИСНОВКИ

Фінансова стійкість визначається як забезпечення стабільної платоспроможності, гармонійне співвідношення між власними і позиковими коштами, захист від неочікуваних ринкових коливань та залежності від партнерів, інвесторів, а також здатність до самофінансування. Важливим є наявність достатніх коштів для генерації прибутку.

«Сільпо-Фуд» є частиною «Сільпо», однієї з найбільших і найдинамічніших роздрібних мереж в Україні. Засноване понад чверть століття тому, підприємство виросло у провідну торговельну мережу країни. На сьогодні «Сільпо» має понад 1000 магазинів у 279 населених пунктах у 24 областях України, продовжуючи демонструвати вражаючі темпи зростання. Завдяки сучасним маркетинговим стратегіям, ефективній логістиці, строгому контролю якості продуктів та високому рівню обслуговування клієнтів, компанія утримує лідируючі позиції на ринку за кількістю клієнтів, товарообігом та податковими внесками.

Враховуючи весь проведений аналіз та запропоновані шляхи підвищення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо Фуд», підсумуємо основні висновки з кожного розділу роботи:

У першому розділі ми визначили, що фінансова стійкість підприємства є важливим показником його здатності підтримувати стабільність і забезпечувати безперебійне функціонування в умовах ринкової економіки. Визначено основні функції фінансової стійкості, такі як забезпечення ліквідності, платоспроможності та стійкого розвитку.

А також розглянули різні методи оцінки фінансової стійкості, включаючи аналіз фінансових коефіцієнтів, кореляційно-регресійні моделі та інтегральні показники. Визначено, що комплексний підхід до оцінки фінансової стійкості дозволяє отримати більш об'єктивну картину фінансового стану підприємства.

У другому розділі ми провели детальний аналіз фінансових показників підприємства, включаючи ліквідність, рентабельність, платоспроможність та

фінансову стабільність. Виявлено, що підприємство має низький рівень ліквідності, що свідчить про високий ризик ліквідності та фінансової нестабільності. Основні показники фінансової стійкості, такі як коефіцієнт фінансової стійкості, фінансової незалежності та заборгованості, показали негативну динаміку, що свідчить про зростаючий фінансовий ризик.

Оцінка фінансової стійкості підприємства проводилась за допомогою абсолютних і відносних показників, таких як власні оборотні кошти, функціонуючий капітал та загальна величина джерел фінансування. Виявлено, що підприємство має значні проблеми з забезпеченістю власними оборотними коштами та фінансовою стабільністю.

У третьому розділі визначено основні недоліки в управлінні фінансовою стійкістю підприємства, включаючи низьку ліквідність, високу залежність від зовнішнього фінансування та неефективне управління оборотними активами. Запропоновано заходи для підвищення ліквідності, включаючи збільшення грошових резервів, оптимізацію управління оборотними активами та зобов'язаннями, а також зменшення заборгованості.

Запропонували заходи для покращення управління дебіторською та кредиторською заборгованістю, включаючи вдосконалення процедури стягнення боргів, перевірку достовірності дебіторської заборгованості та оптимізацію відносин з постачальниками. Також розробили концепцію фінансового планування, яка включає розробку детальних фінансових планів, моніторинг та контроль за виконанням фінансових показників, а також оптимізацію фінансових ресурсів для підтримання розвитку підприємства.

Таким чином, проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що для забезпечення фінансової стійкості ТОВ «Сільпо Фуд» необхідно впровадити комплекс заходів, спрямованих на підвищення ліквідності, оптимізацію управління фінансовими ресурсами та зниження залежності від зовнішнього фінансування. Це дозволить підприємству покращити свій фінансовий стан, підвищити ефективність діяльності та забезпечити стабільний розвиток в умовах ринкової економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Науковий вісник ОНЕУ. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2021/288-289/pdf/42-48.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
2. Головна. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2017/26-2-2017/4.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
3. Полтавський державний аграрний університет |. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5546/finansova-stiykist.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
4. Відносні показники фінансової стійкості. *Фінансовий аналіз та висновок*. URL: <https://analizua.com/metodyka-rozrakhunku-2/100-vidnosni-pokaznyky-finansovoi-stiikosti> (дата звернення: 28.05.2024).
5. Головна. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/120.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
6. Кузенко О. Л. Теоретичні підходи до визначення сутності управління фінансовою стійкістю підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2013. Вип. 43.
7. Удосконалення організації обліку, аналізу і аудиту фінансового стану суб'єктів господарювання : монографія / авт. кол. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Б. Ф. Усача. Київ : УБС НБУ
8. Ткаченко І. П., Чувачалова І. А., Чувачалов О. А. Оцінка фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2012. № 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2012_3_15 . (дата звернення: 09.05.2024)
9. URL: <https://kerivnyk.info/2014/04/zazulyak.html> (дата звернення: 28.05.2024).
10. *Aggregating the world's open access research papers*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/84825095.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).

11. Головна. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/18_ukr/63.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
12. Притуляк Н. М. Ознаки фінансової стійкості – теоретична основа моделювання факторних систем. Економіка. Фінанси. Право. 2013
13. Schinasi G.J. Safeguarding financial stability: theory and practice. Washington, D.C.: International Monetary Fund, 2005
14. ECONOMY :. *ECONOMY* :. URL: <https://www.economy-confer.com.ua/full-article/2456/> (дата звернення: 28.05.2024).
15. Дуброва Н.П., Лавиш К.О., Ткаченко І.В. Зміцнення фінансової стійкості підприємства шляхом підвищення прибутковості. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". 2017. № 2(2).
- 16.. Захарова Н. Методичні підходи щодо оцінки фінансового стану підприємства. 2015. URL: [http://znptdau_2015_2\(3\)_17.pdf](http://znptdau_2015_2(3)_17.pdf).
17. Дубинська О. Методичний підхід до аналізу фінансової звітності вітчизняних підприємств. Молодий вчений. 2017. №4
18. Головна. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/5_ukr/44.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
19. Феценко О. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм фінансової звітності. Бізнесінформ – 2015. №2.
20. Оцінка фінансового стану підприємства – сутність та неюхідність | Л. С. Крючко | Ефективна економіка №12 2012. Журнал «Ефективна економіка» - наукове фахове видання з питань економіки. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1613> (дата звернення: 28.05.2024).
21. Сільпо. *Fozzy Group*. URL: https://fozzy.ua/ua/retail_chains/silpo/ (дата звернення: 09.05.2024).
22. 40720198 - ТОВ "Сільпо-ФУД" - Фінансова звітність за 2022 рік - Clarity Project. *Clarity Project*. URL: <https://clarity->

- project.info/edr/40720198/finances?current_year=2022 (дата звернення: 09.05.2024).
- 23.Кемарська Л.Г., Дідик І.В., Федько Н.Ю. Оцінка фінансової стійкості ПАТ «Дніпроазот». Економіка і суспільство. Вип. №10
- 24.URL: https://expla.bank.gov.ua/expla/news_0026.html (дата звернення: 28.05.2024).
- 25.Коефіцієнт фінансової стійкості. *Фінансовий аналіз та висновок*. URL: <https://analizua.com/slovník-ekonomichnikh-terminiv/349-koefitsient-finansovoji-stijkosti> (дата звернення: 28.05.2024).
- 26.*Полтавський державний аграрний університет* | URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5546/finansova-stiykist.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
- 27.https://www.rusnauka.com/8_NMIW_2014/Economics/10_161946.doc.htm (дата звернення: 09.05.2024).
- 28.*Конференції Державного університету «Житомирська політехніка»*. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/12/323.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
- 29.Щодо обліку операцій зі списання безнадійної дебіторської заборгованості за поставлену електроенергію. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1153810-13#Text> (дата звернення: 28.05.2024).
- 30.Що таке бенчмаркінг?. *EDIN*. URL: <https://edin.ua/ru/benchmarking-prostymi-slovami/> (дата звернення: 28.05.2024).
- 31.Махум Z. Бенчмаркінг (Benchmarking). *Махум Zosym*. URL: <https://www.maxzosim.com/benchmarking/> (дата звернення: 28.05.2024).
- 32.*Aggregating the world's open access research papers*. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/60849798.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).

33. *ХНАДУ: Факультет управління та бізнесу.*
URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB/Управління_та_адміністрування/5_Reinginir_L_7-8.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
34. *Про видання.* URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/34_2019_ukr/26.pdf (дата звернення: 28.05.2024).
35. *DSpace at West Ukrainian National University: Головна сторінка.*
URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/18073/1/Сельска.pdf> (дата звернення: 28.05.2024).
36. *Махум Z. Збалансована система показників (Balanced Scorecard - BSC). Махум Zosym.* URL: <https://www.maxzosim.com/balanced-scorecard-bsc/> (дата звернення: 28.05.2024).
37. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/45342/1/Дипломна%20робота%20ОФТМЛ_2020_071_Якубович.Ю.О..pdf (дата звернення: 28.05.2024).
38. *Дослідження факторів впливу на прибутковість підприємства та пошук резервів збільшення прибутку | А. В. Гречко | Ефективна економіка №11 2017. Журнал «Ефективна економіка» - наукове фахове видання з питань економіки.*
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5862> (дата звернення: 28.05.2024).
39. *Репозитарій НТУ 'ХПІ' :: Головна.*
URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/43fdaeba-1bb0-4618-9128-26f9947800d0/content> (дата звернення: 28.05.2024).